

3/4/84

E L L L E N G U A T G E

Coincidències

En frases com *Si no els duc els documents avui els els duré demà o Ens ho van fer fer per força*, trobem les coincidències *els els i fer fer*, que es produeixen normalment, però que formen part d'un grup de casos en realitat molt poc nombrós. Volem dir que la construcció catalana —podríem dir romànica— permet rarament aquestes repeticions consecutives d'un mateix mot —sense cap altre mot que els separi. Les el-lipsis —és a dir, el fet de sobreentendre en la frase un o més mots— originen també algunes d'aquestes coincidències. Diem, així, *No parlo del fill del director sinó del del secretari*, en què trobem la coincidència *del del*, reducció de *del fill del (secretari)*, per la qual no sentim cap repugnància. En canvi, hom sol rebutjar la coincidència *que que*, en una construcció com *M'estimo més que triguis que que no vinguis*, amb la intercalació de *no o no pas: M'estimo més que triguis que no pas que vinguis*.

Hi ha d'altres casos en què no es pot parlar potser de coincidència perquè hi ha una coma que fa d'element de separació, com en la construcció *Encara que em digui que no, no desisteixo dels meus propòsits*. Malgrat la coma, però, la repetició d'un mot —si no se'n vol dir coincidència— pot semblar més detonant quan es tracta d'una conjunció com és ara *perquè* que quan és qüestió d'un monosíl·lab com és ara *no*. No sembla que es pugui fer cap objecció a una construcció com *No volen distribuir la revista perquè, perquè els sortis a compte, se n'haurien de vendre molts més exemplars*, tot i que la pausa entre *perquè i perquè* no és pas tan marcada com entre *no i no* en l'exemple anterior, però són fàcilment comprensibles els escrúpols que poden induir a voler evitar, en aquest cas, la repetició tan immediata del mateix mot. Evitar aquesta repetició no és pas gens difícil: n'hi ha prou de col·locar en darrer lloc la frase incisa, o bé de substituir una de les dues conjuncions —la primera és de causa i la segona de finalitat— per un altre terme conjuntiu equivalent: *...perquè se n'haurien de vendre molts més exemplars perquè els sortis a compte i ...perquè, a fi que els sortis a compte, se n'haurien de vendre molts més exemplars*. Importa, però, de remarcar que *perquè* és alhora conjunció de causa i de finalitat, i que en aquest segon cas no té com a equivalent el conjunt *per a què* (calc del castellà), sinó les locucions *a fi que i per tal que*.

Albert Jané